

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
ТА ЕТИКУ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН
У ДОНЕЦЬКОМУ ЮРИДИЧНОМУ ІНСТИТУТІ МВС
УКРАЇНИ**

СХВАЛЕНО зі змінами
Вченою радою
ДЮІ МВС України
від 31.03.2021 (протокол № 10)

ЗАТВЕРДЖЕНО зі змінами
Наказом ДЮІ МВС України
від 14.04.2021 № 215

Маріуполь, 2021

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Донецькому юридичному інституті МВС України (далі – Положення) визначає основні засади дотримання академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками (далі – працівники) і здобувачами Донецького юридичного інституту МВС України (далі – інститут, ДЮІ МВС України) та є невід'ємною частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти в інституті.

Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право та суміжні права», «Про запобігання корупції», рекомендацій національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Етичного кодексу вченого України, нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних організаційно-розпорядчих документів Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Методичних рекомендацій для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності підготовлених в рамках Проєкту сприяння академічній доброчесності SAIUP та чинних організаційно-розпорядчих документів інституту.

У Положенні, окрім загальнодержавної нормативної бази, використана інформація з відкритих джерел (сайтів) закладів вищої освіти, національних та міжнародних установ, асоціацій, рекомендації Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, освітні і наукові періодичні видання тощо.

Положення є складовою частиною нормативної бази ДЮІ МВС України та розміщується на офіційному веб порталі інституту у вкладці «Академічна доброчесність».

2. СИСТЕМА СПРИЯННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВІДНОСИН В ДОНЕЦЬКОМУ ЮРИДИЧНОМУ ІНСТИТУТІ МВС УКРАЇНИ

Система сприяння і забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в ДЮІ МВС України включає такі складові:

Нормативна база, що на системному рівні описує механізми впровадження принципів академічної доброчесності в науковій та освітній діяльності, заходи із забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та відповідальності за вчинені порушення академічної доброчесності.

До основних елементів нормативної бази відносяться:

- Кодекс корпоративної етики;
- Кодекс академічної доброчесності;
- Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин;
- Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами;
- Положення про групу сприяння академічній доброчесності.

Інші організаційно-розпорядчі документи інституту з питань здійснення окремих видів освітньої та наукової діяльності, у тому числі, в яких відображаються питання академічної доброчесності.

Структурні підрозділи та уповноважені комісії, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітню та наукову діяльність інституту та виконують наглядову та контролюючу функції:

Група сприяння академічній доброчесності;

Комісія з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами;

Інформаційна база за допомогою якої відбувається інформування та популяризація принципів академічної доброчесності з метою підвищення рівня обізнаності учасників освітнього та наукового процесу інституту з питань академічної доброчесності:

інформаційні матеріали, що розміщені на офіційному веб порталі інституту (у вкладці «Академічна доброчесність»);

інформаційні та методичні матеріали присвячені інформаційній грамотності та попередженню плагіату, що розроблені спільно з представниками компаній перевірки робіт на унікальність;

інформаційні матеріали щодо корпоративної етики, культури та переваг чесного навчання, розроблені спільно з представниками роботодавців;

матеріали присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед здобувачів (банери, інфографіка, роздаткові матеріали тощо).

інструменти впровадження принципів дотримання академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність інституту, які носять просвітницький характер та надають можливість попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності:

інформаційно-консультативне супроводження працівників та здобувачів шляхом створення відповідних інформаційних ресурсів на офіційному веб порталі інституту, сайті дистанційного навчання, друк та розповсюдження наочно-агітаційної продукції, розробка відеороликів та інша діяльність з поширення принципів академічної доброчесності;

проведення занять (он-лайн курси, семінари, вебінари тощо) за тематикою академічної доброчесності та інформаційної грамотності;

реалізація програм підвищення кваліфікації для науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників за тематикою академічної доброчесності;

проведення лекцій стейкхолдерами вищої освіти (представники роботодавців, випускники, експерти тощо) з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень, цикли тренінгів для всіх учасників освітнього та наукового процесів в рамках всеукраїнських та міжнародних проектів з питань академічної доброчесності, грантових програм, тощо;

Інструменти контролю додержання академічної доброчесності:

- проведення анкетувань серед учасників освітнього та наукового процесів на предмет порушень академічної доброчесності (не менше 2-х разів на рік);

- обов'язкова перевірка наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних робіт на наявність ознак академічного плагіату у відповідності до створеної нормативної бази.

3. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА ЗАГАЛЬНОІНСТИТУТСЬКОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загальноінститутському рівні здійснюється Головою групи сприяння академічній доброчесності (далі – Група).

Головною метою діяльності Групи є сприяння дотриманню академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в освітній та науковій діяльності інституту. Завдання, функції, порядок організації роботи Групи, її структура, порядок взаємодії з іншими підрозділами, права та межі відповідальності групи визначаються окремим Положенням.

Вирішення основних завдань та виконання функцій здійснюється групою спільно з підрозділами інституту відповідно до напрямів службової діяльності.

Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності в освітній діяльності інституту та інформування здобувачів щодо неприпустимості порушення принципів академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо недопущення порушення принципів академічної доброчесності здійснюється:

- в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами на першому та другому рівнях – навчально-методичним відділом;

- в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами на третьому та четвертому рівнях – докторантурою та аспірантурою інституту.

Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності при реалізації всіх напрямів наукової діяльності здійснюється відділом організації наукової роботи. Контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо недопущення порушення принципів академічної доброчесності за окремими видами наукової діяльності здійснюється:

- редакційно-видавничої діяльності – завідувачем редакційно-видавничого відділення;

- проведення наукових заходів (конференції, круглі столи, тощо) – головами організаційних комітетів;

- проведенням захистів дисертацій на здобуття наукових ступенів – головами Спеціалізованих вчених рад;

- замовлення на проведення наукових досліджень – завідувачем науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності.

Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності на факультетах інституту – керівництвом факультетів (деканами, заступниками деканів з навчально-методичної роботи).

Популяризація принципів академічної доброчесності, поширення інформації щодо неприпустимості порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо недопущення проявів порушення академічної доброчесності здійснюється також студентсько-курсантським самоврядуванням інституту, науковим товариством студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів і молодих вчених ДЮІ МВС України.

Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється директором загальної бібліотеки інституту.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН.

Суб'єктами відповідальності за дотримання норм та принципів академічної доброчесності є здобувачі вищої освіти та працівники інституту.

Виявлення фактів порушення академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти здійснюється безпосередньо науково-педагогічними працівниками (за дисциплінами, які вони викладають) та керівниками кваліфікаційних (магістерських) робіт. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності з боку науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників інституту здійснюється вищестоящими посадовими особами у т.ч. керівниками структурних підрозділів, головами спеціалізованих вчених рад, організаційних комітетів тощо.

Рішення щодо академічної відповідальності приймається науково-педагогічними працівниками, керівниками кваліфікаційних (магістерських) робіт, посадовими особами, керівниками структурних підрозділів, головами спеціалізованих вчених рад, організаційних комітетів, Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

Науково-педагогічними працівниками, що виявили порушення академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти можуть призначатись такі види відповідальності:

- попередження;

- зниження результатів оцінювання підсумкових контролів, іспитів, заліків;

- повторне проходження оцінювання підсумкових контролів, іспитів, заліків.

Керівниками кваліфікаційних (магістерських) робіт, які виявили порушення академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти можуть призначатись такі види відповідальності:

- зниження результатів оцінювання кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- повторне виконання розділу (розділів) кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Завідувачами кафедр, деканами факультетів можуть прийматись рішення щодо призначення таких видів відповідальності здобувачами вищої освіти, що припустились порушень академічної доброчесності:

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- призначення додаткових перевірок раніше виконаних робіт на наявність академічного плагіату.

Інформація щодо фактів порушення принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти повинні бути відображені у відповідній звітній документації кафедр, факультетів та документах, що регламентують контроль результатів навчання за відповідною навчальною дисципліною або виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи (журнали обліку успішності та відвідування занять, заліково-екзаменаційні відомості, протоколи засідань кафедр та ДЕК).

Завідувачами кафедр, деканами факультетів, керівниками структурних підрозділів, проректорами можуть прийматись рішення щодо призначення таких видів відповідальності співробітникам інституту, які припустились порушень академічної доброчесності:

- призначення додаткових перевірок раніше виконаних робіт на наявність академічного плагіату;
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності.

Перелік видів відповідальності які можуть призначати та/або рекомендувати для Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами визначено Положенням про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

У разі, якщо викладач, керівник кваліфікаційної роботи, завідувач кафедри, директор інституту (декан факультету), керівник структурного підрозділу університету, проректор університету не уповноважений приймати рішення про призначення окремих видів академічної відповідальності, він подає на ім'я ректора клопотання про розгляд порушення Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами. У клопотанні вказується обґрунтована інформація по суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника.

Не допускається подання клопотання без обґрунтованої інформації по суті порушення, з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, яка базується на неперевіраних фактах (носить характер припущення), анонімного клопотання.

Клопотання може бути також подано від імені здобувача вищої освіти у разі, якщо він став свідком порушення академічної доброчесності або готовий надати обґрунтовану інформацію щодо скоєння порушення академічної доброчесності з боку іншого здобувача вищої освіти чи працівника університету.

Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами визначається Положенням про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

У разі незгоди з рішенням щодо притягнення до академічної відповідальності, особа відносно якої прийнято рішення про рекомендацію для призначення окремого виду академічної відповідальності має право подати апеляцію.

Порядок подання апеляції визначається Положенням про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НАВЧАЛЬНИХ, КВАЛІФІКАЦІЙНИХ, НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ТА НАУКОВИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

В обов'язковому порядку перевірки на наявність ознак академічного плагіату підлягають:

- навчальні (курсів роботи (індивідуальні проекти)) та кваліфікаційні (магістерські) роботи здобувачів вищої освіти, які на етапі подання роботи до захисту перевіряються науковим керівником кваліфікаційної (магістерської) роботи або відповідальним на кафедрі (за приналежністю роботи, що перевіряється) які призначаються у встановленому порядку;

- науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки), монографії, а також електронні твори (дистанційні курси, масові відкриті он-лайн курси), які на етапі рецензування перевіряються відповідальним на кафедрі, за приналежністю роботи, яка перевіряється), які призначаються у встановленому порядку;

- наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, що надходять до редакцій наукових журналів, оргкомітетів заходів наукового спрямування (конференції, круглі столи, семінари тощо), дисертації), які на етапі подання роботи в редакційну колегію журналу, в оргкомітет конференції до спеціалізованих вчених рад перевіряються секретарем журналу, секретарем оргкомітету, секретарем спеціалізованої вченої ради або іншими особами, які призначаються головним редактором журналу, головою організаційного комітету конференції, головою спеціалізованої вченої ради відповідно до приналежності роботи;

Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату повинна передувати всім іншим процедурам розгляду.

Перевірка всіх видів робіт відбувається за допомогою програмно-технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень.

Програмно-технічні засоби можуть знаходитись у відкритому доступі або надаватись інституту кампаніями – розробниками на платній чи безоплатній основі. В залежності від поставленого завдання, особа яка здійснює перевірку, самостійно обирає програмно-технічний засіб, функціональні можливості якого в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових або ілюстративних запозичень, то така робота (залежно від її виду) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендації до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.

Доцільність проведення більш детального аналізу роботи визначається особою, відповідальною за перевірку роботи. За необхідності до більш детального аналізу робіт можуть залучатись експерти:

- для навчальних та кваліфікаційних (магістерських) робіт здобувачів вищої освіти та науково-методичних робіт, монографій, електронних творів – з числа висококваліфікованих представників науково-педагогічного складу кафедр, за рішенням завідувача кафедри. За необхідності до складу комісій можуть включатись представники інших кафедр, факультетів.

- для наукових робіт – з числа членів відповідної редакційної колегії за рішенням голови головного редактора наукового журналу, з числа членів організаційного комітету за рішенням голови організаційного комітету, з числа членів спеціалізованої вченої ради за рішенням голови спеціалізованої вченої ради, з числа висококваліфікованих

представників науково-педагогічного складу кафедр, відповідно до рішення декана факультету або завідувача кафедри (залежно від виду роботи).

Якщо в результаті детальної перевірки встановлено наявність незначних технічних помилок, що виявлені в оглядовій частині роботи, яка не описує безпосереднє авторське дослідження, виявлені текстові, ілюстративні запозичення та парафраза без належного посилання на першоджерело, така робота повертається автору на доопрацювання з можливістю надання на повторну перевірку. Причини повернення зазначаються в протоколі перевірки. Після усунення виявлених недоліків, відповідальний за перевірку (за необхідності - із залученням експерта), проводить повторний детальний аналіз роботи, та у разі позитивного рішення (в залежності від виду роботи), вона допускається до захисту, рецензії або розгляду, рекомендується до друку.

Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку роботи (за необхідності – із залученням експерта), встановлено факт навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від виду роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку та вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування. В такому випадку автор (автори) роботи притягуються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту, рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності до якої притягується автор (автори) роботи зазначаються в протоколі перевірки. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності, рішення приймається уповноваженою особою або Комісією з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб або незгоди автора (авторів) роботи з результатами перевірки, процедура подання апеляції визначена Положенням про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

6. ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ.

Попередження порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі інституту здійснюють навчально-методичний відділ, відділ організації наукової роботи, науково-дослідна лабораторія з проблемних питань правоохоронної діяльності, факультети інституту, докторантура та аспірантура, що полягає у проведенні комплексу таких профілактичних заходів:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та працівників про необхідність дотримання загальнодержавних, та інститутських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, корпоративної етики;

- підписанні здобувачами вищої освіти та працівниками Декларації про дотримання норм академічної доброчесності та корпоративної етики;

- формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних (магістерських) робіт з використанням новітніх педагогічних методик та технологій, що сприяють творчому підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;

- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах джерела;

- щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність інституту серед здобувачів вищої освіти та працівників;

- проведенні семінарів з представниками кампаній-розробників програм перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату окремо для здобувачів вищої освіти та для працівників інституту;

- розробці інформаційних та методичних матеріалів, присвячених академічній грамотності та попередженню плагіату;
- розробці спільно з представниками роботодавців інформаційних матеріалів щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання;
- розробці та розміщенні матеріалів в інституті присвячених популяризації принципів академічної доброчесності;
- розміщенні в інституційному репозитарії кваліфікаційних (магістерських) робіт здобувачів вищої освіти (в обов'язковому порядку, безпосередньо після їх захисту), працівників інституту для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення схвалюється на засіданні Вченої ради інституту та затверджується наказом ректора інституту.

Зміни та доповнення до Положення схвалюються на засіданні Вченої ради інституту та затверджуються наказом ректора інституту.